

1	00.00 – 00.15
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Nieuwsuur begint te zeggen dat vandaag deel 2 is van een serie over islamitisch onderwijs... De nadruk ligt op “DOOR DE OVERHEID BETAALDE” scholen.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De kijker zal deze intro opvatten alsof het door de overheid betaalde regulier islamitisch onderwijs ook salafistisch is. Hier is een link gecreëerd (zelfde frame als 10 september) tussen moskee-onderwijs en het reguliere onderwijs, terwijl die er niet is.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Regulier islamitisch onderwijs wordt op deze manier in de frame van (salafistisch) moskee onderwijs getrokken. Deze gewekte suggestie bij de kijkers is pertinent onjuist. Nieuwsuur heeft onvoldoende aangemerkt dat het niet reguliere moskee onderwijs los staat van het reguliere islamitisch onderwijs.
Eis ISBO	Rectificatie van het voorgaande en verduidelijking vanuit Nieuwsuur waarbij het voor de kijker specifiek en duidelijk zichtbaar is dat de twee soorten onderwijs niets met elkaar te maken hebben.
Geschonden journalistieke codes	Regulier islamitisch onderwijs betrekken in dezelfde frame als het salafistisch moskee onderwijs is niet fair. (Journalistieke code NPO en Leidraad RvdJ)

2	00.16 - 00.31
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Groot in beeld en opgelezen: “Eén van de regels van Allah, die we heel goed in onze oren moeten knopen is, dat jongens en meisjes vanaf de puberteit niet meer vrijelijk met elkaar om mogen gaan.” (...) Zelfs oogcontact zoeken met een jongen (en andersom) wordt in de islam als een vorm van zina beschouwd (...)
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat de kinderen in de pubertijd helemaal niet met elkaar mogen omgaan. Daarnaast lijkt dit in de frame te passen van salafistisch moskee onderwijs waar de intro van het programma naar verwees.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De context van het hoofdstuk is weggelaten. Context waarbinnen deze zinsnede uit het boek valt is dat het in dit hoofdstuk gaat om de fysieke aantrekkingskracht tussen jongens en meisjes vanaf de puberteit.
Eis ISBO	Volledige context van het hoofdstuk benoemen zodat de opgelezen zin de juiste lading krijgt in het hoofdstuk.
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>“De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen”</i> (Code van Bordeaux)

3	00.34 - 00.36
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Uitleg van het woord ‘Zina’ door de presentator van het programma: ‘Zina betekent overspel. Bij basisschoolleerlingen...’
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat er over zaken gesproken wordt die niet geschikt zouden zijn voor basisschoolleerlingen. Terwijl de huidige realiteit is dat seks en relaties op de basisschool, zeker in de bovenbouw, onderdeel zijn van de lessen seksuele voorlichting. (Zie bijvoorbeeld lesmethodes als Lentekriebels, inclusief het programma van dokter Corrie).
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Zina is een religieuze term voor relaties buiten het huwelijk. In de context wordt gesproken over ‘verboden liefde’ en niet over overspel. Dit is terug te lezen in paragraaf 2.1 van het boek Help! Ik word volwassen. Meisjes versie.
Eis ISBO	Volledige context van dit hoofdstuk benoemen waaruit blijkt dat Zina een term is binnen de islam voor relaties buiten het huwelijk.
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>“De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen”</i> (Code van Bordeaux)

4	01.18:
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>De presentator begint met een quote: <i>“Ongelovigen moeten dood en moslims moeten zich afkeren van de Nederlandse samenleving”. Gisteren onthulden we in deel 1 wat er op salafistische scholen aan kinderen wordt geleerd...</i></p> <p>De minister reageert op de eerdere uitzending. Direct daarna geeft de presentator het volgende aan:</p> <p><i>Zo meer reacties, maar eerst zetten we een stap VERDER, op zoek naar de achterkant van het REGULIERE islamitische onderwijs .. hoe zit het daar? Op scholen die BETAALD worden door de overheid en waar de inspectie toezicht op houdt?</i></p> <p><i>We onderzoeken een BELANGRIJKE lesmethode van dat reguliere onderwijs en stuiten ook daar op een aantal vragen. Vragen die ook blijken te leven binnen de islamitische gemeenschap zelf.</i></p>
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	<p>Hier wordt een zichtbare link gelegd tussen de uitzending van 10 september over moskee onderwijs en de uitzending van 11 september over reguliere islamitische scholen. De suggestie die wordt gewekt is dat deze twee werelden met elkaar te maken hebben. Reguliere islamitisch onderwijs wordt hiermee getrokken in het frame van het salafistisch moskee onderwijs dat een dag eerder aan bod kwam.</p> <p>Nieuwsuur geeft hier aan dat ze nu een stap VERDER gaan. En dat er wordt gekeken naar de ACHTERKANT van het reguliere islamitisch onderwijs. Scholen <i>die BETAALD worden door de overheid en waar de inspectie toezicht op houdt.</i></p> <p>Hiermee wordt de suggestie gewekt dat door het woord BETAALDE te gebruiken dat de belastingbetaler wellicht betaalt voor iets wat ze helemaal niet zouden moeten willen. Nieuwsuur geeft aan dat er een BELANGRIJKE lesmethode wordt onderzocht</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>De gekozen woorden VERDER en ACHTERKANT zijn misleitend en roepen bij de kijkers het beeld op dat het islamitisch onderwijs zich in een schimmig gebied bevindt en dat er mogelijk dingen gebeuren die niet wenselijk zijn.</p> <p>Nieuwsuur heeft hier ten onrechte bij de kijkers de indruk gewekt dat reguliere islamitische scholen óók “salafistisch” zouden zijn. Dit door te refereren naar de uitzending van 10 september.</p> <p>Er is geen sprake van de “ACHTERKANT” van het islamitisch onderwijs. Als die er is graag bewijzen.</p> <p>Islamitisch onderwijs vindt plaats binnen de wet en regelgeving zoals het in Nederland geldt. De scholen staan onder toezicht van de inspectie van het onderwijs.</p> <p>Door aan te geven dat de scholen worden “BETAALD” door de overheid wordt al vroeg in de uitzending de het vermoeden bij de kijker gewekt dat ze wellicht betalen voor onderwijs dat helemaal niet deugt.</p> <p>“BELANGRIJKE” Lesmethode? Dit is helemaal niet het geval voor de scholen. Door dit zo te brengen lijkt het alsof alle scholen de methode actief gebruiken.</p>
Eis ISBO	<p>ISBO eist een rectificatie voor de gewekte suggestie bij de kijkers (en de media, en de politiek) dat Islamitisch Onderwijs in Nederland salafistisch zou zijn. Dit is een grove beschuldiging aan het adres van islamitische scholen in Nederland.</p> <p>Rectificatie van de suggestie dat er sprake is van “ACHTERKANT” van het islamitisch onderwijs. Juist omdat islamitisch onderwijs volledig in de openbaarheid plaatsvindt en onder toezicht staat van de inspectie van het onderwijs.</p> <p>Rectificatie van de suggestie dat de overheid BETAALT voor salafistisch onderwijs in Nederland.</p> <p>Op welke manier heeft Nieuwsuur gemeten/vastgesteld dat de lesmethode belangrijk is? Nieuwsuur weet niet op welke scholen het wordt gebruikt en hoe het wordt gebruikt. Er is niets gevraagd aan de scholen zelf hierover. Hoor en wederhoor is niet toegepast.</p> <p>Graag een reactie van Nieuwsuur hierop.</p> <p>Scholen zijn zelf nooit benaderd door Nieuwsuur. Het is bij Nieuwsuur niet bekend op welke scholen en in welke mate de “belangrijke” lesmethode wordt gebruikt.</p> <p>Rectificatie van de onjuiste en ongefundeerde constatering dat het hier zou gaan om een belangrijke lesmethode.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Er is geen hoor en wederhoor toegepast. Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p><i>“De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen”</i> (Code van Bordeaux)</p>

5	2.26
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	(Voice over van Milena Holdert): ... we stuiten op enkele lesmethodes die gebruikt worden op islamitische scholen die door de overheid worden gefinancierd... In beeld zijn de methode Help!, de Gids voor moslimjongens en -meisjes en het boekje 'Ik kan overal Hidjaab dragen'
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat de Gids voor moslimjongens en het boekje 'Ik kan overal Hidjaab dragen' lesmethodes zijn die onderdeel uitmaken van het curriculum van islamitische scholen.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De Gids voor moslimjongens en -meisjes zijn geen lesmethodes, evenals de prentenboekenserie Ik kan overal. Deze boekjes zijn in veel boekhandels verkrijgbaar en worden veelal door particulieren aangeschaft. Daarnaast zijn de boeken Gids voor moslimjongens en Gids voor Moslimmeisjes en het boekje "Ik kan overal Hidjaab dragen" geen uitgave van de ISBO. ISBO had ze als bijproduct in het assortiment. De boekjes zijn verkrijgbaar in veel boekenwinkels in Nederland.
Eis ISBO	In de uitzending is aangegeven dat Gids voor moslimjongens, Gids voor moslimmeisjes en Ik kan overal Hidjaab dragen lesmethodes zouden zijn. Dit klopt niet. Dit zijn geen lesmethodes. ISBO eist een rectificatie hierop.
Geschonden journalistieke codes	Geweekte suggestie en getoonde beelden i.r.t. islamitisch onderwijs zijn niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>Hij zal bereid zijn elke verstrekte informatie die schadelijk onnauwkeurig blijkt, op royale wijze recht te zetten</i> (Code van Bordeaux)

6	2.40-2.47
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	De Gids voor moslimjongens (volgens Milena gebruikt op de islamitische basisscholen in Schiedam) komt in beeld met de quote: "Muziek kan beschouwd worden als de oproep (adzaan) van de duivel (Sjaytaan)."
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat op de scholen in Schiedam zaken worden onderwezen die kwalijk zijn. De indruk wordt gewekt alsof deze religieuze interpretatie van muziek gevaar kan opleveren voor de samenleving of de leerlingen.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De boekjes Gids voor moslimmeisjes en Gids voor moslimjongens worden niet gebruikt op de basisscholen. De algemeen directeur van Schiedam had ze zelfs nog nooit gezien. Nieuwsuur stelt hier een religieuze interpretatie over muziek ter discussie. Binnen de Islam wordt ook verschillend gedacht over dit onderwerp.
Eis ISBO	Uitlatingen in de uitzending kloppen niet. Rectificatie dat deze boeken in Schiedam worden gebruikt. Daarmee ook rectificatie op alle onderwerpen die betrekking hebben op de inhoud van deze boeken.
Geschonden journalistieke codes	De boeken worden niet gebruikt op de school in Schiedam. Berichtgeving is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) De school in Schiedam is niet benaderd voor hoor en wederhoor. Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).

7	2.50
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Ook zien we een passage waarbij een strikte scheiding tussen jongens en meisjes wordt voorgesteld: Citaat dat groot in beeld wordt gebracht: (...) het moet heel duidelijk zijn dat het absoluut tegen de regels van de islam ingaat om vrij met meisjes om te gaan. Je mag niet flirten, lachen of grapjes maken met meisjes en onder geen enkele voorwaarde mag je alleen zijn met een meisje. Je moet zelfs je blik neerslaan als er meisjes in de buurt zijn.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat deze regels gelden voor (basisschool-)kinderen van alle leeftijden, terwijl deze regels hier specifiek gelden voor kinderen in de puberteit, bij wie de hormonen en verliefdheid een rol beginnen te spelen.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De scheiding tussen jongens en meisjes is niet strikt, er zijn alleen regels in de islam die hen beiden beschermen tegen zaken als ongeoorloofde seksuele betrekkingen, waarvan zij later om verscheidene redenen spijt van zouden kunnen krijgen. Respect voor het andere geslacht staat hier centraal. Dat is een andere manier om naar deze tekst te kijken. <u>Meisjes</u> <i>Je zult zien dat je niet-moslimvrienden geïnteresseerd raken in meisjes. Misschien is het je opgevallen dat de meisjes ook beginnen te veranderen – ze dragen vrouwelijkere kleding en het lijkt erop dat ze het gezelschap van jongens opzoeken. Het is normaal dat je dat soort gevoelens krijgt op jouw leeftijd,... Trek nooit op met jongens die opscheppen dat ze verkering hebben, of die opmerkingen maken over hoe een meisje eruit ziet.</i>
Eis ISBO	Rectificatie van de suggestie dat er een strikte scheiding tussen jongens en meisjes wordt voorgesteld. Dit is een persoonlijke interpretatie van de journalist. In het interview met de directeur is daar ook iets over gezegd. Namelijk dat het gaat om de intentie. Daarnaast heeft Nieuwsuur de context waarbinnen dit hoofdstuk is geschreven volledig buiten beschouwing gelaten. Eis van de ISBO om de juiste context te weergeven.
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>“De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen”</i> (Code van Bordeaux)

8	3.15-3.20
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Een fragment uit de uitzending van Degisen Hayatlar (programma op de Turkse zender TRT) van oktober 2015 komt langs, waarop Asma Claassen prominent in beeld is. De Voice Over noemt ‘bekeerlinge Asma Claassen’ bij naam “Ze is actief bij de islamitische politieke partij NIDA en blijkt ook de auteur van nog veel meer islamitische kinderboeken. (Filmpje dat tijdens een bazaar gemaakt is door de ISBO met onder andere de boeken ‘Een druppel Rahmah’, ‘Het leven van de Profeet Mohammed (v.z.m.h.)’, Kinderverhalen van de Qur’an en Ik kan overal Koran lezen’ verschijnen in beeld en de boeken Moessie boekie en de Alif en zijn vrienden-serie. De foto van de auteur popt up vanaf de ISBO-website en blijft 35 seconden prominent in beeld. De Voice over vertelt hoe het boek tot stand is gekomen na het verplicht worden van de nieuwe kerndoelen seksuele diversiteit in 2012.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat alle boeken die in beeld langskomen door Asma Claassen zijn geschreven. Dat is niet het geval. Het feit dat de auteur van het boek zo prominent in beeld is gebracht in combinatie met alle negatieve framing van enkele van haar boeken wekt de indruk dat deze persoon een (ideologisch) gevaar vormt voor de samenleving of de ziertjes van de kinderen die aan haar boeken worden blootgesteld.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Hier wordt gespeeld met beeld en geluid. Niet alle getoonde boeken zijn geschreven door Asma Claassen. De kijker kan dat niet weten omdat het niet wordt vermeld bij de voice-over van Milena Holdert. Vooraf was door ISBO-directeur Gökhan Çoban met Milena Holdert afgesproken dat Asma Claassen niet in beeld gebracht zou worden. Dat was ook de reden dat de directeur Nieuwsuur te woord stond.
Eis ISBO	Rectificatie dat de getoonde boeken tijdens de voice-over van Milena Holdert van Asma Claassen zouden zijn. Nieuwsuur heeft zich duidelijk niet aan deze afspraak gehouden. Tijdens de uitzending zie je de directeur van de ISBO ook nog even benoemen dat hij niet wil dat Asma Claassen in beeld komt. ISBO eist hier duidelijke rectificatie van Nieuwsuur dat de gemaakte afspraken niet zijn nagekomen door Nieuwsuur.
Geschonden journalistieke codes	Gewekte suggestie en getoonde beelden i.r.t. het werk van Asma Claassen zijn niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>Hij zal bereid zijn elke verstrekte informatie die schadelijk onnauwkeurig blijkt, op royale wijze recht te zetten</i> (Code van Bordeaux) Asma Claassen is niet gevraagd mee te werken. Ze heeft nooit toestemming gegeven dat haar beeld gebruikt mocht worden. Alhoewel Asma Claassen nooit is geïnterviewd heeft zij nooit de vraag gekregen of ze wil meewerken aan publicatie van haar beelden. <i>Wanneer journalisten iemand willen interviewen, informeren zij hem of haar zodanig over de aard van de publicatie, dat de te interviewen persoon voldoende geïnformeerd kan beslissen of hij of zij aan die publicatie wil meewerken.</i> (Leidraad RvdJ)

9	4.05-4.30:
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Herhaling van het intro: Groot in beeld en met nadruk voorgelezen wordt de volgende tekst: “Één van de regels van Allah, die we heel goed in onze oren moeten knopen is, dat jongens en meisjes vanaf de puberteit niet meer vrijelijk met elkaar om mogen gaan.” (...) Zelfs oogcontact zoeken met een jongen (en andersom) wordt in de islam als een vorm van zina beschouwd (...)
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat de kinderen in de pubertijd helemaal niet met elkaar mogen omgaan. Daarnaast lijkt dit in de frame te passen van salafistisch moskee onderwijs waar de intro van het programma naar verwees.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Context waarbinnen deze zinsnede uit het boek valt is dat het in dit hoofdstuk gaat om de fysieke aantrekkingskracht tussen jongens en meisjes vanaf de puberteit.
Eis ISBO	ISBO eist een rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van het hoofdstuk wordt benoemd zodat de opgelezen zin de juiste lading krijgt.
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>“De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen”</i> (Code van Bordeaux)

10	4.05 – 4.30
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Voice over zegt (terwijl de woorden een voor een voorbij dansen op het scherm): Zina betekent overspel. Vervolgens zegt de Voice Over dat Allah ‘een grote straf geeft in het hiernamaals’, terwijl de woorden ‘Allah’ ‘verbiedt’ ‘waarschuwt’ en ‘grote straf in het hiernamaals’ omhoog poppen op het scherm.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De woorden uit het boek die steeds oppoppen op het scherm geven de indruk dat het boek allerlei griezelige termen bevat die niet stroken met de main stream opvattingen over opvoeding en pedagogiek,
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De letterlijke tekst in het boek is: <i>Zina, in het Nederlands overspel, oftewel ‘seks hebben met iemand met wie je niet getrouwd bent’, is een hele grote zonde in de islam, zowel voor jongens als voor meisjes. Allah verbiedt zina in de Qur’an en waarschuwt de mensen voor een grote straf in het hiernamaals als zij deze zonde toch begaan.</i> Dit is een religieuze werkelijkheid. Het klopt dat dit in de Qur’an staat. Wij hebben vrijheid van godsdienst en vrijheid van onderwijs in dit land. Bijzondere scholen zijn juist gesticht opdat zij hun religieuze identiteit mee konden nemen in hun onderwijs. Vanuit de religieuze identiteit wordt grote waarde gehecht aan het respect voor het eigen lichaam en dat van de ander.
Eis ISBO	ISBO eist een rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van het hoofdstuk wordt benoemd zodat de opgelezen zin de juiste lading krijgt.
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>“De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen”</i> (Code van Bordeaux)

11	4.43
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	De Voice over zegt: 'In het boek van de meisjes staat uitgelegd hoe zij zich tegen de aantrekkingskracht van een jongen kunnen beschermen, namelijk 'door niet met hem alleen te zijn' (Alle woorden poppen los up op het scherm)
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat dit advies alleen aan meisjes wordt gegeven. Zelfde advies geldt ook voor jongens. Daarnaast wordt helemaal niet aangegeven dat jongens en meisjes niet met elkaar of bij elkaar mogen zijn. Boek heeft het alleen over alleen zijn.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Dit staat niet alleen in het boek van de meisjes. Precies hetzelfde staat in het boek van de jongens in het hoofdstuk over hormonen: <i>Een van de manieren om jezelf te beschermen tegen de aantrekkingskracht van een meisje of vrouw is om niet met haar alleen te zijn.</i>
Eis ISBO	ISBO eist een rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van het hoofdstuk waarbij wordt benoemd dat jongens en meisjes zelfde advies krijgen zodat de opgelezen zin de juiste lading krijgt
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>"De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen"</i> (Code van Bordeaux)
12	5.06
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	We leggen de passages voor aan een docent op een Koranschool en aan pedagoog Micha de Winter. Tegen jongetjes wordt gezegd: 'Je mag niet met meisjes lachen, of grapjes maken, je moet ver weg van ze blijven. Dan ben je dus bezig om een afstand te creëren'
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt alsof de passages gericht zijn op kinderen van de basisschoolleeftijd en dat zij vanaf jonge leeftijd niet met elkaar mogen spelen of lachen, dat ze uit elkaars buurt moeten blijven. Ook wordt de indruk gewekt dat er een totale scheiding van jongens en meisjes wordt voorgesteld, waarbij normale, dagelijkse omgang niet gewenst is.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Het boek is gericht op jongens en meisjes die in de puberteit zitten (groep 7/8 tot en met klas 2 van het VO), niet op kinderen van de onderbouw of middenbouw van de basisschool. Het gaat vnl om adviezen aan puberende jongeren om hen te beschermen tegen ongeoorloofde seksuele handelingen en het leed dat dat met zich mee kan brengen, fysiek of emotioneel. De door Micha de Winter gegeven uitleg is niet de uitleg die een godsdienstdocent aan zijn leerlingen zal geven.
Eis ISBO	Jongens en meisjes op een islamitische basisschool spelen en werken gewoon samen. Deze context ontbreekt volledig. Waarom zijn er geen beelden van de werkelijke leef-, leer- en werksituatie op islamitische basisscholen getoond? De context, namelijk de seksuele aantrekkingskracht die op die leeftijd ontstaat en waarbinnen deze aanwijzingen gelezen moeten worden, is volledig weggelaten. Geïnterviewde docent aan een Koranschool is geen onderwijzer of pedagoog. Daarnaast is de vraag waarom deze twee mensen worden uitgekozen om te reageren. Er is geen goede balans in de berichtgeving hierover. Rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context wordt weergegeven en waarbij duidelijk wordt gemaakt dat het gaat om adviezen aan pubers betreffende seksuele aantrekkingskracht en niet aan jonge kinderen.
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>"De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen"</i> (Code van Bordeaux). Berichtgeving is hier niet "Evenwichtig en Pluriform". Berichtgeving moet gebalanceerd zijn en verschillende visies vertegenwoordigen. (Journalistieke code NPO)

13	5.06
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Mohammed Hasseni (godsdienstdocent): <i>Dan loop je op een ROC (...) met je gezicht naar de grond... Ik denk niet dat dat passend is. Ik denk niet dat dat kan.</i>
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat deze godsdienstleerkracht van een moskee het niet eens is met de stelling uit de Qur'an dat zowel mannen als vrouwen hun blikken zouden moeten neerslaan als zij in elkaars aanwezigheid zijn.
Reactie ISBO	Wij vragen ons af welke vraag de journalist hem gesteld heeft en op welke manier.
Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Wij zijn ook benieuwd of zijn antwoord wellicht uit de context is getrokken. Het gebod komt namelijk rechtstreeks uit de Qur'an en het lijkt ons zeer onwaarschijnlijk dat een godsdienstleerkracht dit zou ontkennen.
Eis ISBO	Informatie: Welke vraag is de heer Mohammed Hasseni gesteld?
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de vraag is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)
14	6.05
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Er wordt gezegd dat er zowel in het boek van de jongens als in dat van de meisjes kledingvoorschriften worden behandeld. Dat dat onderwerp bij de meisjes uitgebreider wordt behandeld. De hadith dat er vanaf het moment dat het meisje ongesteld is geworden 'niets meer van het meisje zichtbaar mag zijn dan haar gezicht en haar handen' wordt voorgelezen. Daarbij wordt op de achtergrond een hele rij zwartgeklede poppetjes getoond met de armen over elkaar, een figuurtje uit het boek dat 10 keer is gekopieerd en achter elkaar gezet
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De suggestie wordt gewekt dat alle vrouwen en meisjes er volgens dit boek zo gekleed uit moeten zien.
Reactie ISBO	Er wordt nergens in het boek gesuggereerd dat meisjes allemaal hetzelfde gekleed zouden moeten gaan, laat staan in het zwart. Er staan ook kleurigere afbeeldingen van vrouwen en meisjes in het boek.
Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De berichtgeving in deze is misleidend
Eis ISBO	Rectificatie van het gesuggereerde dat het boek de kledingvoorschriften aan kinderen verplicht stelt.
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) "De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen" (Code van Bordeaux).
15	6.05 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	De Voice Over zegt: Op het ene plaatje zie je hoe het NIET moet (Er wordt een groot kruis door het betreffende poppetje gezet) en op het andere hoe het volgens de islam hoort (er wordt een vinkje op het betreffende poppetje gezet)
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt alsof een oordeel wordt gegeven over vrouwen of meisjes die volgens het rechterplaatje gekleed gaan.
Reactie ISBO	De opdracht gaat over het herkennen van kleding die wel of niet tot de islamitische benaming 'hijab' behoort.
Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Er zijn kledingvormen die daar wel en niet onder vallen. De opdracht is niet bedoeld om vrouwen die niet volgens de regels van de correcte hijab gekleed gaan te beoordelen.
Eis ISBO	Rectificatie van de suggestie dat de vrouwen of meisjes die niet volgens de in het boek getoonde plaatsje zijn gekleed zouden worden beoordeeld.
Geschonden journalistieke codes	De berichtgeving hieromtrent is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)

16	6.05 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>De oude opdracht uit de eerste druk wordt voorgelezen en verschijnt langzaam van onder naar boven draaiend in beeld: Op het plaatje hieronder zie je een voorbeeld van hoe moslimmeisjes soms gekleed gaan. Op het ene plaatje zie je hoe het niet moet, op het andere hoe het volgens de islam hoort.</p> <p>Zoek 3 plaatjes op op internet van moslimvrouwen die hun hidjaab correct dragen en 3 die het niet correct dragen. Print de plaatjes uit en maak een collage met de hele klas. Één vel met "Dit is hidjaab" en één vel met: "Dit is geen Hidjaab." Hang de posters op in de meisjestoiletten.</p> <p>Godsdienstdocent: "...en hang dit op in de meisjestoiletten... Nou, ik vind dit heel ver gaan. Vooral het opdringen. Een hidjaab is een keuze."</p>
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	<p>Door dit zo te poneren wordt de indruk gewekt alsof daar binnen het islamitisch onderwijs anders over wordt gedacht en alsof de methode beoogt dat de hidjaab wordt opgelegd. Dit is niet het geval. In de methode wordt de meisjes slechts geleerd welke soort kleding onder 'hidjaab' valt en welke niet. Om zelf een keuze te kunnen maken moeten ze eerst kennis hebben over wat hidjaab is en wat niet.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>De opdracht om plaatjes op te hangen in meisjestoiletten in het boek is al uit gehaald. Nieuwsuur besteed heel veel aandacht aan een opdracht die er al niet meer in staat. Nieuwsuur wist dat deze opdracht eruit is gehaald. Hiermee wordt door Nieuwsuur willens en wetens sensatie gecreëerd over iets dat er niet meer is.</p>
Eis ISBO	<p>Nieuwsuur besteedt ten onrechte aandacht aan een opdracht in het boek die niet meer bestaat. Nieuwsuur heeft geen een school van de ISBO gepolst over de opdracht in het boek en weet dus niet of de opdracht die in de oude versie stond überhaupt is gebruikt op de scholen.</p> <p>Het feit dat de opdracht eruit is gehaald is bekend bij Milena Holdert. Hier wordt geen aandacht aan besteed.</p> <p>ISBO eist een volledige rectificatie van Nieuwsuur op dit punt waarbij duidelijk wordt dat de opdracht niet meer bestaat in de nieuwe druk en dat het duidelijk wordt hoeveel scholen de opdracht hebben uitgevoerd in het verleden. De manier waarop Nieuwsuur dit publiceert is misleidend.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Berichtgeving is misleidend, niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet. (Leidraad RvdJ)</p>

17	6.05 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>De Voice Over zegt dat ook andere religieuze scholen als joodse en christelijke scholen soms gebruik maken van kledingvoorschriften, (...) maar hier wordt gevraagd aan kinderen om collages van wat goed en fout is op te hangen in het meisjestoilet</p>
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	<p>De indruk wordt gewekt dat meisjes op islamitische scholen wordt geleerd elkaar de maat te nemen en elkaar te beoordelen op hun kledingkeuze.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>De posteropdracht in de oude druk had niet als doel bedoeld om de kinderen aan te sporen elkaar te beoordelen. Het was had als doel om de kinderen aan de betekenis van hidjaab te herinneren.</p> <p>Deze opdracht is in de tweede druk uit het boek geschrapt omdat meerdere leerkrachten en een pedagoog ons erop hadden gewezen dat deze opdracht anders uitgelegd zou kunnen worden.</p> <p>Milena Holdert was goed op de hoogte dat deze posteropdracht er in de tweede druk al door de ISBO zelf uit is gehaald, na een evaluatie onder de leerkrachten die met de methode werken.</p> <p>Waarom is het dan nodig om hieraan dan alsnog zoveel aandacht te besteden tijdens de uitzending? Nieuwsuur hierin misleidend geweest</p>
Eis ISBO	<p>Nieuwsuur besteedt ten onrechte aandacht aan een opdracht in het boek die niet meer bestaat. Nieuwsuur heeft geen een school van de ISBO gepolst over de opdracht in het boek en weet dus niet of de opdracht die in de oude versie stond überhaupt is gebruikt op de scholen.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Berichtgeving is misleidend, niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet. (Leidraad RvdJ)</p>

18	6.05 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Voice Over: Ook volgens De Winter gaat dit een stap te ver: “Op deze manier hebben kinderen geen vrijheid meer om hun eigen mening te vormen.” (In beeld is de Winter die een boek uit de Regenboogserie in zijn handen houdt, een boek dat in de vorige uitzending onder vuur kwam te liggen en in het moskeeonderwijs gebruikt wordt, niet binnen het reguliere islamitische onderwijs) “Dat betekent dus eigenlijk dat je het kind van jongs af aan afleert, of ontmoedigt, om zelf na te denken (...) Islamdocent: “Op deze manier kun je kinderen inderdaad BEKNELLEN.”
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat de heer De Winter reageert op de opdracht met kledingvoorschriften in het boek HELP Ik word volwassen. De indruk wordt gewekt dat de heer de islamdocent reageert op de opdracht met kledingvoorschriften in het boek HELP Ik word volwassen.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De ISBO vraagt zich af waar de heer De Winter precies op reageert. Hij houdt hier een ander boek in zijn handen vast en reageert op een passage uit Help! Ik word volwassen. Ons vermoeden is dat hier sprake is van handig knip en plakwerk door Nieuwsuur. Wat betreft de reactie van de islamdocent: Context ontbreekt. Wat voor vraag heeft Milena hem gesteld? Zijn antwoord kan overal op slaan.
Eis ISBO	We eisen de informatie op waaruit blijkt dat de heer De Winter daadwerkelijk op de passages uit het boek “Help Ik word volwassen” reageert. Als die bewijzen er niet zijn eisen wij een rectificatie van Nieuwsuur vanwege de misleidende berichtgeving hieromtrent. We eisen de informatie op waaruit blijkt dat de islamdocent daadwerkelijk op de passages uit het boek “Help Ik word volwassen” reageert. Daarnaast is de uitzending op dit punt ongebalanceerd en belicht het onvoldoende verschillende visies.
Geschonden journalistieke codes	Berichtgeving is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) “Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen” (Code van Bordeaux). Berichtgeving is hier niet “Evenwichtig en Pluriform”. Berichtgeving moet gebalanceerd zijn en verschillende visies vertegenwoordigen. (Journalistieke code NPO)

19	7.58
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Voice Over: De boeken hebben ook een hoofdstuk over homoseksualiteit. Daarin staat een artikel over een vrouwelijk slachtoffer van homogeweld in Amsterdam. Kinderen leren dat een moslim nooit geweld mag gebruiken.
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat er maar een keer genoemd wordt dat een moslim nooit geweld mag gebruiken, zonder verdere onderbouwing. In het boek staan ook groepsopdrachten en discussies waaruit blijkt dat niet alleen geweld mag worden gebruikt tegen homoseksuelen maar ook dat zij moeten worden geaccepteerd om wie ze zijn. De kinderen wordt geleerd dat het vanuit de islam niet is toegestaan geweld te gebruiken, dat je jezelf niet beter mag voelen dan een ander en dat je iedereen vriendelijk dient te behandelen.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Nieuwsuur gaat hier te snel er doorheen. Alle teksten en opdrachten uit paragraaf 9.1 en 9.1.1 zijn weggelaten uit de context, waarin uit de onderbouwing juist blijkt hoezeer de islam geweld tegen andersdenkenden of -geaarden afkeurt. Tijdens het interview met de heer Çoban is door hem meerdere keren aangegeven dat de religieuze kijk van de islam op homoseksualiteit niet anders is dan die van het christendom en jodendom. Opvallend is dat bij alle antwoorden waarbij christendom en jodendom door de heer Çoban zijn genoemd zijn weggelaten door Nieuwsuur. Hiermee is het beeld ontstaan dat Nieuwsuur op deze manier selectief is gaan knippen in het interview waarbij alleen de negatieve nadruk op de islam wordt gelegd en laat zij “volgens de ISBO” bewust de overige godsdiensten buiten beschouwing.
Eis ISBO	Waarom is de juiste volgorde en de opbouw van de lessen niet aangehouden? ISBO eist rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van dit hoofdstuk over homoseksualiteit inclusief de weggelaten opdrachten en teksten volledig wordt gepubliceerd. ISBO eist tevens publicatie van de antwoorden van de directeur waarbij genoemd is dat de kijk van de islam op homoseksualiteit niet anders is dan die van het christendom en jodendom.
Geschonden journalistieke codes	Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) “Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen” (Code van Bordeaux). Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).

20	08.07
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Maar het hoofdstuk begint met een religieuze passage over het volk van Loet uit Sodom Daarin wordt uitgebreid beschreven hoe Allah de homoseksuelen in deze stad strafe. Hun 'gedrag' 'werd door Allah verafschuwd', zo stelt de auteur.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De woorden 'volk' 'van Loet' en 'Sodom' komen met accenten in beeld. Er wordt niet er bij verteld dat het hier gaat om een "verhaal" uit de koran. Het zelfde verhaal is ook terug te vinden in de Bijbel en de Torah. Het beeld wordt geschetst alsof de kinderen leren homoseksualiteit te verafschuwen. Terwijl het boek heel duidelijk is over hoe de moslims horen te denken over mensen met een andere geaardheid, waarbij respect en acceptatie centraal staan.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De context is weggelaten. De islam wordt hier willens en wetens negatief in beeld gebracht. Door op dit thema te focussen en te doen alsof de islam als religie hier een uitzondering vormt. Letterlijke tekst met context in het boek: <i>Het woord "sodomie" komt van de naam van het land waar Loet en zijn volk woonden en verwijst naar het gedrag dat haar inwoners vertoonden, namelijk het hebben van seks met mensen van het eigen geslacht. Dit was nog nooit eerder in de geschiedenis voorgekomen en het werd door Allah verafschuwd en als een grote zonde beschouwd. Om die reden stuurde Allah de engelen Djibrail, Mikail en Israfil naar Nabi Loet en zijn volk.</i>
Eis ISBO	ISBO eist van Nieuwsuur rectificatie met daarbij de juiste context. Dat het in het boek gaat om een "verhaal" uit de Koran. Tevens de context dat hetzelfde verhaal in de Bijbel en de Torah ook voorkomt.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)
21	08.07 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Groot komt in beeld de uitleg van het woord sodomie: het hebben van seks met mensen van het eigen geslacht' De volgende passage uit de Koran wordt voorgelezen, terwijl het woord 'verblindde' omhoog popt op het scherm: Kinderen lezen: Voor straf verblindde Allah de mensen van het volk van Loet (a.s.). Ze liepen trillend rond en probeerden steun te vinden bij de muren door ze te betasten....
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	Hier ligt de nadruk op de "bestrafing" in het verhaal. Dit is een verhaal uit de Koran, Bijbel en de Torah. Wederom wordt dat niet betrokken in de berichtgeving. Het boek leert de kinderen respectvol om te gaan met homoseksuelen. Er wordt in hoofdstuk 8 over 'Relaties en seksualiteit in de westerse maatschappij en de islam' zelfs uitgelegd waarom het logisch is dat niet iedereen dezelfde levensstijl of gedachten over het leven heeft als moslims. De passages verderop in het hoofdstuk en de discussieopdrachten maken dit duidelijk. Nieuwsuur wekt bij dit thema zeer sterk de indruk dat dit boek oproept tot haat en intolerantie jegens homoseksuelen.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	ISBO is van mening dat de berichtgeving over dit hoofdstuk willens en wetens misleidend is. De context waarin de kinderen wordt geleerd vriendelijk en respectvol met homoseksuelen om te gaan is veel te weinig belicht tot volledig weggelaten. Daarnaast geeft Nieuwsuur aan dat de kinderen dit lezen: er wordt gezegd "Kinderen lezen...." Nieuwsuur heeft geen enkele school gesproken over dit hoofdstuk. Nieuwsuur weet niet welke school het boek gebruikt voor de voorlichting over seksuele diversiteit. De suggestie dat de kinderen dit lezen klopt dus niet.
Eis ISBO	ISBO eist rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van het hoofdstuk wordt gepubliceerd. Daarnaast eist de ISBO van Nieuwsuur dat zij kenbaar maakt op welke scholen dit hoofdstuk van het boek wordt gebruikt. Hoeveel scholen heeft Nieuwsuur gesproken in het kader van hoor en wederhoor en de passages van dit boek voorgelegd?
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijk doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, sex, seksuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere meningen en nationale of sociale afkomst (Code van Bordeaux)</i>

22	08.07 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Allah gaf de opdracht aan Djibraïl (a.s.) om de zeven steden van Sodom te vernietigen met alle gebouwen, mensen en dieren. Hij draaide de steden ondersteboven en liet het stenen van harde klei regenen. ... Alle mensen van het volk van Loet werden gedood, zo stelt het boek.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	Hiermee wordt gesuggereerd dat de passage door de auteur van het boek zelf is geschreven. Het is echter een verhaal uit de Koran.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Islamitisch onderwijs is er tevens om de islam te onderwijzen.
Eis ISBO	ISBO eist rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van dit hoofdstuk over homoseksualiteit waarbij de weggelaten opdrachten in de overige pagina's waaruit juist het tegenovergestelde van het gesteld blijkt wordt gepubliceerd.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijk doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, sex, seksuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere meningen en nationale of sociale afkomst (Code van Bordeaux)</i>

23	08.07 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	En dan zegt het boek: Het verbod in de islam op het hebben van gemeenschap met iemand van hetzelfde geslacht is gebaseerd op dit verhaal.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De bronvermelding die onderaan de tekst staat is volledig buiten beschouwing gelaten. Het gaat hier om een Koranexegeet die door alle islamitische geleerden als een van de meest betrouwbare bronnen in de Koranwetenschap wordt geaccepteerd, <i>'Bron: Geschiedenis van de profeten - Ibnu Kathir'</i> .
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Het is binnen het bijzonder onderwijs bij wet toegestaan om religieuze bronnen aan te halen tijdens de les. Dit verhaal is overigens bijna identiek in de Bijbel en de Tora, maar nergens wordt hiernaar gerefereerd in de uitzending.
Eis ISBO	ISBO eist rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van dit hoofdstuk over homoseksualiteit wordt weergegeven en waarbij de weggelaten opdrachten en teksten dus volledig worden gepubliceerd.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijk doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, sex, seksuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere meningen en nationale of sociale afkomst (Code van Bordeaux)</i>

24	08.07 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Onder het hoofdstuk 'mannen en vrouwen zijn niet hetzelfde' treffen we deze hadith aan: "Allah heeft de vrouwen die op mannen proberen te lijken vervloekt."
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De Arabische tekst wordt in beeld gebracht om de 'vreemdheid' van de uitspraak te benadrukken, alsof dit niet in Nederland thuis zou horen. Daarnaast lijkt het ook hier te gaan om de subjectieve waarneming van Nieuwsuur waarbij de focus wordt gelegd op "Allah"
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Dit is de religieuze werkelijkheid voor een moslim en de aangehaalde tekst geldt alleen om dit vanuit de islamitische bronnen te onderstrepen. Dit fragment komt uit paragraaf 10.2.1 uit het boek en is bedoeld als religieus bewijs bij de volgende tekst, die is weggelaten: <i>Allah heeft de man en de vrouw verschillend gemaakt. Ieder heeft zijn eigen eigenschappen. Allah wil niet dat de mannen zich gaan gedragen als vrouwen en ook niet dat vrouwen zich gaan gedragen als mannen. Het moet duidelijk zijn wie mannen zijn en wie vrouwen zijn, zodat niemand zich kan vergissen..</i> Wat opvallend is, is dat de rest van hoofdstuk 10, dat als titel heeft 'Niet lekker in je vel' (paragraaf 10.1.1-10.2) volledig is weggelaten, terwijl dat hoofdstuk juist beschrijft met welke problemen pubers soms worstelen en welke troostende woorden de islam hen daarbij biedt.
Eis ISBO	ISBO eist rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van deze paragraaf uit hoofdstuk 10 (Niet lekker in je vel) volledig wordt gepubliceerd.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)

	<i>De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijk doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, sex, sexuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere meningen en nationale of sociale afkomst (Code van Bordeaux)</i>
25	08.07 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Daarna volgt het kopje Transgenders. In het boek lezen we: In de islam is het niet toegestaan dat iemand zich laat ombouwen tot het andere geslacht. Wij moeten accepteren dat Allah ons op een bepaalde manier geschapen heeft, hoe moeilijk dat voor sommige mensen misschien ook kan zijn.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De tekst over hoe divers mensen kunnen zijn in hun opvattingen en gedragingen is met veel respect en verklarend geschreven. Nergens wordt oordelend gerefereerd naar andersdenkenden. Nieuwsuur wekt de indruk bij de kijker dat door deze passage op de islamitische scholen wordt geleerd afwijzend te zijn tegen transgenders.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Hier wordt enkel een feitelijke weergave gegeven van wat de islam zegt over dit thema. Absoluut geen oordeel over transgenders. Als onderwijzers onderwijzen we de islam. De opdracht verwijst terug naar zaken die in het hoofdstuk homoseksualiteit al genoemd waren a.d.h.v. Koranteksten over hoe vriendelijk en respectvol de profeten (die ons voorbeeld zijn) de mensen van hun volk tegemoet traden, hoe ongewenst hun gedrag ook was vanuit islamitisch oogpunt. Hier wordt de voorkennis dus geactiveerd en de kinderen worden aangespoord deze ook in dit geval om te zetten naar goed gedrag en vriendelijkheid. <i>Weggelaten context:</i> <i>In Nederland zie je steeds vaker berichten in de media over transgenders. Dat zijn mensen die zich vrouw voelen, terwijl ze een man zijn of andersom. Steeds vaker laten deze mensen zich ombouwen, opereren dus, waardoor ze dus van geslacht veranderen. Ze zien er dan dus helemaal uit als een vrouw, maar zijn eigenlijk een man. Andersom kan ook. Deze mensen zullen nooit kinderen kunnen krijgen.</i> <i>(Genoemd in de uitzending: In de islam is het niet toegestaan dat iemand zich laat ombouwen tot het andere geslacht. Wij moeten accepteren dat Allah ons op een bepaalde manier geschapen heeft, hoe moeilijk dat voor sommige mensen misschien ook kan zijn)</i> Niet iedereen denkt daar zo over in Nederland. Mensen die niet geloven in Allah zullen ook de regels van de islam niet begrijpen of willen toepassen. Zij bedenken zelf wat zij goed of slecht vinden. Steeds meer mensen vinden het o.k. als iemand besluit niet langer als een meisje of een jongen door het leven te willen gaan. Er zijn dus ook steeds meer transgenders. Het zou best kunnen dat je op de middelbare school of op de universiteit bij iemand in de klas komt te zitten die transgender is. Discussie: <i>Heb je wel eens een transgender ontmoet? Gelet op wat wij in het hoofdstuk over homoseksualiteit besproken hebben, hoe zou je dan omgaan met iemand die transgender is?</i>
Eis ISBO	ISBO eist rectificatie van Nieuwsuur waarbij de volledige context van dit hoofdstuk wordt gepubliceerd. Daarbij refererend naar de opdrachten en de wijze waarop in het hoofdstuk wordt stilgestaan bij dit thema als het gaat om hoe respectvol de profeet Loet in het verleden met homoseksuelen is omgegaan.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijk doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, sex, sexuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere meningen en nationale of sociale afkomst (Code van Bordeaux)</i>

26	08.07 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>Micha de Winter komt weer aan het woord: Een aantal zaken die ik gelezen heb in het boek staan mijns inziens echt haaks ten opzichte van onze democratische rechtstaat. Zelfs in strijd zijn met artikel 1 van de Grondwet, namelijk dat mensen gelijkwaardig aan elkaar zijn.</p> <p>De Voice Over zegt: Maar zijn dit soort teksten inderdaad in strijd met de wet?</p> <p>De onderwijsinspectie wil geen interview geven om dit uit te leggen. Ze is op dit moment in gesprek met het islamitische Haga Lyceum en durft daarom geen uitspraken te doen over waar de grenzen precies liggen. We leggen de inspectie toch de teksten uit de boeken voor. De inspectie zegt dan dat de voorbeelden op zichzelf staand geen aanleiding geven om te veronderstellen dat er wettelijke grenzen worden overschreden. Of de inspectie de boeken ooit gezien heeft? Daar krijgen we geen antwoord op. 'De inspectie beoordeelt boeken niet los en dus houden inspecteurs ook niet bij wat ze wel en niet gezien hebben.' De presentator zegt: Het is onduidelijk of de inspectie deze methode ooit gezien heeft.</p>
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	<p>Nieuwsuur wekt de indruk dat de inspectie wellicht heeft liggen slapen en deze methode desondanks als het ware goedkeurt. Inspectie gaat niet over de inhoud van lesmethodes. De kijker wordt hier fout geïnformeerd. Asma Claassen is nooit door Milena Holdert hierop bevraagd. Nooit. Hier is sprake van feitelijke onjuistheid in de berichtgeving. De kijker krijgt het beeld dat Asma Claassen specifiek over dit boek is benaderd. Dit beeld klopt dus niet.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>Inspectie gaat over onderwijskwaliteit en niet over lesmethoden. In dit stuk is de wettelijke taak van de inspectie volledig weggelaten. De kijker wordt misleid. Nieuwsuur had hier specifiek moeten aangeven wat de wettelijke taak van de inspectie is. Ook de vraag die in de voice over wordt gesteld namelijk: "Maar zijn dit soort teksten niet in strijd met de wet?" suggereert dat het boek onwettige teksten zou bevatten. Dit is een zware en onnodige aantijging. Milena Holdert heeft nooit aangegeven waarover zij precies met Asma Claassen wilde spreken. Zij heeft het zeker nooit gehad over deze passages uit het boek en ze heeft ook nooit kenbaar gemaakt dat ze met Asma Claassen over dit boek had willen spreken. Omdat de mediawoordvoering via de directeur gaat is er vervolgens contact geweest tussen Milena Holdert en de Directeur van de ISBO. De afspraak met de directeur is gemaakt om het te hebben over islamitisch onderwijs in zijn algemeenheid.</p>
Eis ISBO	<p>ISBO eist rectificatie van de wijze waarop is gesuggereerd dat de inspectie iets van deze boeken had moeten vinden. De kijker heeft recht op volledige informatie hieromtrent. Namelijk wat de wettelijke taak en opdracht is van de inspectie. Nieuwsuur dient dit duidelijk aan te geven. Milena Holdert heeft hierbij zich niet gehouden aan de gemaakte afspraken. Onder valse voorwendselen is er een afspraak gemaakt met de directeur. Kans om zich inhoudelijk voor te bereiden op de vragen over het boek was er daardoor niet. Ook is vooraf door Milena Holdert aangegeven dat er geen specifieke vragen zouden zijn, terwijl de directeur dit voorafgaand aan het interview heeft gevraagd. Ook hier is er sprake van misleiding van de directeur van de ISBO.</p> <p>ISBO is van mening dat hier sprake is van niet-integere journalistiek waarbij de gesprekspartner willens en wetens is misleid. De gemaakte afspraken zijn niet nagekomen. Eis van de ISBO is de gang van zaken waarbij Nieuwsuur publiceert dat zij onder valse voorwendselen een afspraak hebben gemaakt met de ISBO en dat Nieuwsuur de gemaakte afspraken niet is nagekomen.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijk doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, sex, seksuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere meningen en nationale of sociale afkomst (Code van Bordeaux)</i> <i>Journalist heeft onvoldoende haar journalistieke bedoeling bekend gemaakt tegenover haar gesprekspartner en daarmee haar gesprekspartner misleid. Journalisten maken tegenover bronnen en gesprekspartners altijd vooraf kenbaar dat ze journalist zijn en maken hun (journalistieke) bedoeling duidelijk. Ook wanneer ze een niet publieke ruimte bekleden. (Journalistieke code NPO)</i></p>

27	08.07 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	We vragen een interview aan met Asma Claassen, u zag haar net, de auteur van het boek, omdat we willen weten waarom al deze passages in dit boek zijn verschenen. Maar zij verwijst naar de directeur van de koepel van 44 islamitische basisscholen, een man die Gökhan Çoban heet. DIE wil WEL met ons praten
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De verwijzing naar de directeur is waar, maar niet vanwege de vragen over HELP Ik word volwassen. Maar vooral vanwege het feit dat Milena Holdert het wilde hebben over islamitisch onderwijs. Deze zinsnede plus de intonatie suggereren dat Asma Claassen niet bereid was om de journalisten van Nieuwsuur te woord te staan. Dat is pure onzin. ISBO heeft een beleid als het gaat om mediacontacten. Milena Holdert is door Asma Claassen geïnformeerd dat de directeur verantwoordelijk is voor de perscontacten en dat zij daarom naar hem wordt doorverwezen. Geen sprake van onwil van de kant van Asma Claassen dus. Zie WhatsAppberichtjes die heel open en gewillig zijn naar haar toe.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	In de uitzending wordt feitelijk gezegd dat de afspraak was gepland om het over het boek te hebben. De kijker en de ISBO zijn in deze misleid.
Eis ISBO	Eis van Nieuwsuur om dit stuk in de uitzending te rectificeren en aan te geven dat het gesprek was gepland om het te hebben over islamitisch onderwijs en niet specifiek over een boek. Rectificatie van het gesuggereerde dat Asma Claassen niet met Milena Holdert wilde spreken.
Geschonden journalistieke codes	<i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdI)</i>

28	11.25
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Voice Over zegt: Dit is Gökhan Coban (Gökhan in beeld achter zijn laptop). Hij was vroeger raadslid van D66 en werd daarna fractievoorzitter van DENK in Veenendaal.
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	Hier wordt min of meer de link gelegd tussen DENK en het Islamitisch Onderwijs. Deze twee horen niet in de zelfde frame thuis. Daarnaast is het feitelijk onjuist dat Gökhan Çoban fractievoorzitter is van DENK in Veenendaal. Sinds januari 2019 is hij dit niet meer.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Waar is deze informatie voor nodig? Heeft niets met IO te maken. Ingespeeld wordt op anti DENK en anti moslim-(partij) gevoelens. Milena Holdert was op de hoogte dat Gökhan Çoban GEEN fractievoorzitter meer was van DENK in Veenendaal. Ze had op zijn minst in haar onderzoek kunnen zien dat Gökhan Çoban geen raadslid voor DENK meer is. Is heel eenvoudig te vinden namelijk.
Eis ISBO	In een uitzending over Islamitisch Onderwijs wordt hierbij ten onrechte een link gelegd met DENK. De kijker wordt gemanipuleerd met onjuiste informatie over de directeur. Hier is sprake van onzorgvuldige en onbehoorlijke journalistiek. ISBO eist dat Nieuwsuur de onjuiste informatie over de directeur rectificeert. Daarnaast eist ISBO dat Nieuwsuur specifiek aantoont waarom het van toegevoegde waarde is dat DENK wordt genoemd in een uitzending over Islamitisch onderwijs.
Geschonden journalistieke codes	<i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdI)</i>

29	11.25 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Hij zegt dat hij graag over zijn lesmethodes wil vertellen en nodigt ons uit op zijn kantoor. (Lang Leve Islam en de Al Amana-methode komen in beeld)
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat de directeur vooraf zou zijn geïnformeerd over het onderwerp van het gesprek. Dit is niet het geval.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Dit is onjuiste informatie. Gökhan Çoban heeft aangegeven graag te willen vertellen over het islamitisch onderwijs in het algemeen. Het gesprek zou niet over een methode gaan. Directeur is hierbij misleid door Milena Holdert.
Eis ISBO	ISBO eist hierbij rectificatie van Nieuwsuur waarbij Nieuwsuur duidelijk maakt dat de uitnodiging van de directeur niet een gesprek over de methode betrof maar een gesprek over het islamitisch onderwijs in het algemeen. Ook eist de ISBO dat Nieuwsuur handelswijze van de journalist hierin kenbaar maakt waarbij duidelijk naar voren komt dat Nieuwsuur de directeur heeft misleid.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). De informatie is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ) <i>De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijk doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, sex, seksuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere meningen en nationale of sociale afkomst (Code van Bordeaux)</i> <i>Journalist heeft onvoldoende haar journalistieke bedoeling bekend gemaakt tegenover haar gesprekspartner en daarmee haar gesprekspartner misleid. Journalisten maken tegenover bronnen en gesprekspartners altijd vooraf kenbaar dat ze journalist zijn en maken hun (journalistieke) bedoeling duidelijk. Ook wanneer ze een niet publieke ruimte bekleden. (Journalistieke code NPO)</i>
30	11.25 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	We leggen hem de passages voor. Allereerst vragen we hem waarom er in de boeken staat dat jongens en meisjes niet met elkaar mogen omgaan, of naar elkaar mogen kijken. "Zelfs oogcontact met een jongen of meisje wordt in de islam als een vorm van Zina, oftewel overspel, beschouwd."
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	Deze vraag: (waarom er in de boeken staat dat jongens en meisjes niet met elkaar mogen omgaan, of naar elkaar mogen kijken) 'Zelfs oogcontact wordt in de islam als overspel of Zina beschouwd' Milena Holdert zet de directeur duidelijk op het verkeerde been. Omdat hij als directeur niet van iedere regel in het boek op de hoogte is en hij dus de context niet 1, 2, 3 paraat heeft, zie je een beetje verwarring in zijn lichaamstaal. Milena Holdert had dit soort belangrijke vragen vooraf moeten voorleggen aan de ISBO. Haar werkwijze hierin is niet zuiver.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Deze vraag heeft Milena opzettelijk zo geformuleerd om de directeur uit balans te brengen. De directeur heeft zich op geen moment kunnen voorbereiden op de vragen van Milena Holdert. Help! Ik word volwassen is een boek voor pubers. Het stuk is geschreven in de context van seksuele aantrekkingskracht. Milena weet dat. Hier doet zij net of kinderen op een islamitische basisschool verboden zou worden om naar elkaar te kijken of met elkaar te spelen. Deze boodschap zal ook zo opgepakt worden door de kijker die geen affiniteit heeft met de scholen en is dus valselijk insinuerend. Het boek is bedoeld voor kinderen vanaf groep 7 t/m klas 2 van het VO. De leerkracht stelt het curriculum op en bepaalt wat en hoe de materie tijdens de les wordt besproken. De indruk wordt gewekt dat er over zaken gesproken wordt die niet geschikt zouden zijn voor basisschoolleerlingen. Terwijl de huidige realiteit is dat seks en relaties op de basisschool, zeker in de bovenbouw, onderdeel zijn van de lessen seksuele voorlichting. (Zie bijvoorbeeld lesmethodes als Lentekriebels, inclusief het programma van dokter Corrie). Daarnaast worden kinderen in hun dagelijkse leven ook geconfronteerd met relaties die in islamitische termen onder 'zina' vallen. Dit is een religieuze term voor relaties buiten het huwelijk. Weggelaten context: <i>...omdat naar elkaar kijken het begin is van het vragen om iemands aandacht. Dat kan het begin zijn van een verboden relatie...</i>

Eis ISBO	<p>Constatering dat Nieuwsuur hier bewust vooraf de vragen niet kenbaar heeft willen maken aan de geïnterviewde directeur van de ISBO. Dit terwijl de directeur daar voorafgaand aan het interview nog om had gevraagd. Antwoord was dat het een vrij gesprek zou zijn. Ook in de uitzending van Nieuwsuur is te zien dat de directeur refereert naar het feit dat hij daarom graag vooraf de vragen had willen hebben.</p> <p>Eis van de ISBO is dat Nieuwsuur haar misleidende werkwijze hierin aan de kijkers uitlegt en hiervoor een rectificatie plaatst.</p> <p>Eis om een rectificatie van de uit context weergegeven inhoud</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p>Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</p> <p><i>De journalist zal zich bewust zijn van het gevaar van door media verspreide discriminatie, en zal al het mogelijk doen om discriminatie te voorkomen, gebaseerd op, o.a., ras, sex, seksuele geaardheid, taal, godsdienst, politieke of andere meningen en nationale of sociale afkomst (Code van Bordeaux)</i></p> <p><i>Journalisten maken tegenover bronnen en gesprekspartners altijd vooraf kenbaar dat ze journalist zijn en maken hun (journalistieke) bedoeling duidelijk. Ook wanneer ze een niet publieke ruimte bekleden. (Journalistieke code NPO)</i></p>

31	11.30
Uitzonden onderwerp / besproken thema	<p>Directeur van de ISBO legt duidelijk uit dat het gaat om de intentie van het kijken en dat jongens en meisjes natuurlijk wel gewoon met elkaar spelen en werken:</p> <p>Het gaat om de intentie waarmee jongens en meisjes in de puberende leeftijd met elkaar omgaan. We zullen als ISBO niet zeggen: Jongens en meisjes mogen niet met elkaar spelen.</p>
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	<p>Hier herhaalt Milena Holdert doelbewust het hoofdstuk uit de context. Het neerslaan van de blikken is een advies voor jongens en meisjes vanaf de puberleeftijd die zich fysiek tot elkaar aangetrokken voelen en beslist niet voor basisschoolleerlingen van groep 1-6</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>Het boek is geschreven voor de bovenbouw van de basisschool en voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Uit de uitzending blijkt niet (duidelijk) dat het om deze doelgroep gaat.</p>
Eis ISBO	<p>ISBO Eist van Nieuwsuur dat er een rectificatie komt van de suggestie dat de omgangsadviezen in het boek voor alle kinderen geldt.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p><i>Journalist heeft onvoldoende haar journalistieke bedoeling bekend gemaakt tegenover haar gesprekspartner en daarmee haar gesprekspartner misleid. Journalisten maken tegenover bronnen en gesprekspartners altijd vooraf kenbaar dat ze journalist zijn en maken hun (journalistieke) bedoeling duidelijk. Ook wanneer ze een niet publieke ruimte bekleden. (Journalistieke code NPO)</i></p>

32	11.48
Uitzonden onderwerp / besproken thema	<p>Milena: Er staat zelfs: je moet je blik neerslaan als er meisjes in de buurt zijn. Hoe kan je dan met elkaar spelen?</p> <p>Directeur ISBO legt nogmaals uit dat het gaat om de intentie waarmee gekeken wordt en dat kinderen op school gewoon met elkaar mogen spelen.</p> <p>Milena: "Dat lees ik hier niet."</p>
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	<p>Directeur heeft dit al uitgelegd, namelijk dat het te maken heeft met de intentie van het kijken, maar Milena blijft er maar op hameren, alsof ze het niet heeft gehoord. Dit zorgt ervoor dat het antwoord ongeloofwaardig lijkt en zijn waarde verliest in de uitzending.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>Daarmee gaat zij volledig voorbij aan de verschillende referentiekaders van een moslim en een niet-moslim. De methode is bedoeld voor moslimleerkrachten en -kinderen, die vanuit hun eigen referentiekader heel goed weten wat hier wordt bedoeld. De directeur van de ISBO legt het hier uit, maar behalve een zender is er ook een ontvanger nodig die de boodschap wil opvangen. Milena is niet bereid om deze boodschap op te vangen en zet zo een precedent voor de kijker om de boodschap ook niet te accepteren of serieus te nemen.</p> <p>ISBO vindt dat Milena Holdert ook in deze een vooringenomen houding heeft ten aanzien van het boek Help Ik word volwassen en de islam. De wijze van ondervragen lijkt eerder op een verhoor dan op een interview door een onafhankelijke journalist.</p>
Eis ISBO	<p>ISBO eist rectificatie op dit onderdeel waarbij de kijker duidelijk wordt gemaakt dat het advies hier slechts geldt voor een beperkte doelgroep kinderen</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p>Weglaten van de context is niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</p>

33	12.15
Uitzezonden onderwerp / besproken thema	Milena: Dus elke keer als er staat 'blik neerslaan' dan is er een docent die uitlegt....
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	Milena Holdert stuurt hierbij bewust het interview haar kant op. Ze geeft door middel van haar houding blijk van haar minachting voor een geloof/levenswijze dat niet de hare is. De kijker wordt onbewust beïnvloed door deze vooringenomen negatieve houding.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Een methode wordt altijd verduidelijkt door een leerkracht die daarvoor is opgeleid en daar ervaring mee heeft. Dat geldt niet alleen voor deze methode, maar voor alle methodes. Door hieraan voorbij te gaan laat ze haar minachting of op zijn minst twijfel blijken aangaande de pedagogische kwaliteiten van de leerkrachten. Dit is een vooroordeel dat nergens op gebaseerd is. Als journalist is Milena Holdert zich er heel goed van bewust dat veel mensen beïnvloed worden door haar suggestieve houding en statements. Gökhan Çoban legt uit: "Iedere ouder, iedere docent die begrijpt precies wat daar staat en iemand heeft daar moeite mee."
Eis ISBO	ISBO eist van Nieuwsuur een duidelijke verklaring van deze vooringenomen houding van Milena Holdert. Met welke intenties/opdracht is Milena Holdert dit interview met de ISBO ingegaan eigenlijk?
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). <i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i>

34	12.22
Uitzezonden onderwerp / besproken thema	Milena: Dan bespreken we de kledingvoorschriften in het boek voor meisjes. Ze mogen geen make up dragen, geen parfum, geen strakke kleding. Maar ook geen KLEDING VAN ONGELOVIGEN. Wat bedoelt u daarmee? Wat is kleding van ongelovigen? Milena: Wist u wel dat die term in het boek stond? ISBO: "Nou, u moet zich voorstellen, wij hebben hier bij de ISBO echt tientallen boeken. Als je van mij verwacht dat ik elke zinsnede van die boeken moet kennen, dan gaat het echt te ver."
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De vraag an sich is duidelijk. Echter de manier van het befragen en de negatieve, suggestieve ondertoon van Milena Holdert maakt dat hier een waardeoordeel in verscholen zit. Het effect is dat de kijker "het eens" is met Milena Holdert omdat ze erg sturend is in haar ondervraging.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Hierbij is duidelijk te zien dat de directeur is verrast met deze vraag. "Ik zou het niet weten... wat wij daar precies.. exact onder verstaan... maar ik kan wel vertellen wat de islam voorschrijft aan kleding... Ook voor deze vraag geldt dat Milena Holdert vooraf de vragen had moeten kenbaar maken aan de ISBO zodat de directeur van de ISBO zich kon voorbereiden. Maar haar keuze om vooral de ISBO te overvallen is er een dat niet past bij de journalistieke gedragsregels waarbij de geïnterviewde wordt verrast
Eis ISBO	Het past niet in de journalistieke code van de NPO. Daarin staat dat journalisten duidelijk maken aan hun gesprekspartners wat hun journalistieke bedoeling is. Hier is dat heel duidelijk niet gebeurt. Dit geldt tevens voor het interview tussen de ISBO en Milena in zijn geheel. Eis van Nieuwsuur om een rectificatie te plaatsen waarbij duidelijk wordt dat Milena Holdert willens en wetens de journalistieke gedragscode van de NPO heeft geschonden.
Geschonden journalistieke codes	<i>Journalist heeft onvoldoende haar journalistieke bedoeling bekend gemaakt tegenover haar gesprekspartner en daarmee haar gesprekspartner misleid. Journalisten maken tegenover bronnen en gesprekspartners altijd vooraf kenbaar dat ze journalist zijn en maken hun (journalistieke) bedoeling duidelijk. Ook wanneer ze een niet publieke ruimte bekleden.</i> <i>(Journalistieke code NPO)</i> <i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i>

35	12.22 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Vindt u het wel ok dat zo'n term in een boek staat voor kinderen?" ISBO: "Daarom zeg ik, het is belangrijk in welke context het is geschreven."
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De suggestie wordt gewekt dat de term 'kleding voor ongelovigen' een negatief oordeel inhoudt over niet-moslims. De vraag is duidelijk gesteld vanuit een vooroordeel. Blijkbaar vindt de journalist het zelf niet ok en vraagt het aan de ISBO.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Met de term 'Kleding voor ongelovigen' is niet beoogd de kinderen een negatief waardeoordeel mee te geven over mensen die geen moslim zijn. De godsdienstleerkrachten weten dat daarmee bedoeld wordt dat er kleding bestaat die alleen gedragen wordt door specifieke groepen mensen, waaraan je kunt herkennen dat ze tot die groep behoren. Hierbij valt te denken aan de kleding van monniken, nonnen, orthodoxe joden, hindoes, sikhs, boeddhistische monniken, maar ook aan de kenmerkende kleding van punks, Gothics en andere cults. Net zoals binnen bovenstaande groepen is het ook binnen de islam een gegeven dat 'kleren de man maken' en dat je met je kledingkeuze ook laat zien waar je voor staat.
Eis ISBO	In de Journalistieke code van NPO is opgenomen dat journalisten geen incidenten uitlokken met bedoeling om nieuws te creëren. In dit geval is Milena Holdert dusdanig te werk gegaan waarbij de ISBO geen informatie vooraf kreeg van haar kant. Ze heeft zelf de vragen goed voorbereid en heeft geprobeerd op deze manier sensatie te creëren. ISBO eist van Nieuwsuur dat zij duidelijk maken dat de werkwijze van Milena Holdert in deze tegen de journalistieke code van NPO was.
Geschonden journalistieke codes	<i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i> Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).
36	12.22 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Daarom had ik u ook gevraagd: Misschien kunnen we vooraf dit gesprek even doornemen.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Hieruit blijkt ook duidelijk dat Milena Holdert de directeur van de ISBO wilde verrassen met haar vragen. Ze heeft de ISBO misleid. Directeur van de ISBO had voorafgaand aan het interview gevraagd aan Milena Holdert wat haar vragen zouden zijn. Dit is niet door Milena Holdert kenbaar gemaakt. In deze uitzending is duidelijk te zien dat de directeur de vragen vooraf had gevraagd. Als Milena Holdert de vragen vooraf kenbaar had gemaakt aan de ISBO had de ISBO tijdig de antwoorden kunnen voorbereiden. Deze kans is de ISBO niet gegeven door Milena Holdert.
Eis ISBO	In de Journalistieke code van NPO is opgenomen dat journalisten geen incidenten uitlokken met bedoeling om nieuws te creëren. In dit geval is Milena Holdert dusdanig te werk gegaan waarbij de ISBO geen informatie vooraf kreeg van haar kant. Ze heeft zelf de vragen goed voorbereid en heeft geprobeerd op deze manier sensatie te creëren. Het past niet in de journalistieke code van de NPO. Daarin staat dat journalisten duidelijk maken aan hun gesprekspartners wat hun journalistieke bedoeling is. Hier is dat heel duidelijk niet gebeurt. Dit geldt tevens voor het interview tussen de ISBO en Milena in zijn geheel. Eis van Nieuwsuur om een rectificatie te plaatsen waarbij duidelijk wordt dat Milena Holdert willens en wetens de journalistieke gedragscode van de NPO heeft geschonden.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). <i>Journalist heeft onvoldoende haar journalistieke bedoeling bekend gemaakt tegenover haar gesprekspartner en daarmee haar gesprekspartner misleid. Journalisten maken tegenover bronnen en gesprekspartners altijd vooraf kenbaar dat ze journalist zijn en maken hun (journalistieke) bedoeling duidelijk. Ook wanneer ze een niet publieke ruimte bekleden. (Journalistieke code NPO)</i>

37	12.22 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>Milena Holdert pakt het boek erbij: Nou we zullen het boek even erbij pakken. Hierin zijn twee tekeningen te zien. Links staat dan hoe het wel moet, en rechts hoe het niet hoort. En dan krijgen meisjes ook ene opdracht: OP het ene plaatje zie je hoe het niet moet, op het andere hoe het volgens de islam hoort. Zoek plaatjes op op internet van hoe moslimvrouwen soms gekleed gaan. Print de plaatjes uit en maak hiervan een collage met de hele klas. Hang de poster op op de meisjestoiletten.</p> <p>Directeur ISBO: Nou, ik denk dat deze opdracht vooral bedoeld is om de kinderen te leren hoe je je als moslim moet kleden. En er zijn kledingvoorschriften in de islam, dus dit soort opdrachten zorgen ervoor dat je je ervan bewust wordt hoe je je kleedt.</p> <p>Milena: “Ja, maar ook heel duidelijk hoe je je niet moet kleden. Wat niet mag, hoe het niet hoort.</p> <p>Milena zegt: En dat de poster op het meisjestoilet gehangen moet worden?</p>
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	<p>Milena Holdert wekt hier de indruk dat de ISBO de kinderen in een keurslijf willen duwen en vrouwen/meisjes die andere kledingkeuzes maken dan de hidjaab willen veroordelen of uitsluiten.</p> <p>Door deze suggestie krijgen veel kijkers de indruk dat dat ook inderdaad de opzet is van de opdracht/methode. Dit is een hele kwalijke voorstelling van zaken.</p> <p>Milena Holdert suggereert ook dat het feit dat die posteropdracht in het boek staat een verschrikkelijk groot vergrijp is, terwijl het hier om een interpretatieverschil gaat.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>De oefening is er gewoon op gericht om de meisjes te leren wat onder de term ‘hidjaab’ valt en wat niet.</p> <p>Daarnaast wekt de journalist een zeer negatieve indruk over de kledingvoorschriften binnen de Islam. Ze is veroordelend in haar toon en heeft de houding alsof zij met een ondervraging in plaats van een interview bezig is.</p> <p>De opdracht om de poster in de meisjestoiletten op te hangen is er in de tweede druk uitgehaald. De voortdurende aanvallende toon van de interviewster heeft ervoor gezorgd dat de frustratie nogal is opgelopen bij de auteur van het boek, Asma Claassen, die buiten beeld het interview volgt en zich niet meer kan beheersen en hier inbreekt om duidelijk te maken dat deze opdracht reeds op eigen initiatief is verwijderd bij de tweede druk.</p> <p>Bovendien is de ISBO van mening dat de focus op een niet meer bestaande opdracht in het boek de kijker op het verkeerde been zet. ISBO heeft tijdens de opnames duidelijk aangegeven dat deze opdracht niet meer bestaat. Tijdens de uitzending van 11 september hadden de scholen die het boek gebruiken al de beschikking over de nieuwste versie waar de opdracht al was verwijderd.</p> <p>Het is dus een onjuiste weergave van de situatie die door Milena Holdert bewust is opgenomen in de uitzending. Het feit dat Milena Holdert er even naar refereert dat de opdracht inmiddels geen werkelijkheid meer is in het boek is onvoldoende in deze. Naar de mening van de ISBO had dit stukje nooit zo gepubliceerd mogen worden.</p> <p>Effect was dat in veel (radio)programma’s, in de Tweede Kamer en gemeenteraden tijdens debatten dit stukje over poster plakken in de meisjes-wc als actuele waarheid is gebruikt. Milena Holdert heeft hiermee bijgedragen aan een onjuist beeld over dit boek en de gebruikte methode op sommige scholen.</p> <p>Daarnaast heeft ze geen idee hoeveel scholen dit boek gebruiken. Ze heeft nooit navraag er naar gedaan namelijk. Verder weet ze ook niet of de posteropdracht in de oudere versie ooit is gebruikt op scholen. Ze heeft hier ook nooit naar gevraagd bij de scholen zelf.</p>
Eis ISBO	<p>ISBO eist rectificatie van Nieuwsuur over hetgeen wat is uitgezonden. Het effect van dit stukje over posters plakken is vergaand gebleken. Nieuwsuur heeft hiermee bijgedragen aan een onjuiste weergave van de werkelijkheid en is medeverantwoordelijk voor het effect ervan in de politiek, gemeenteraden en dergelijke.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p><i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</i></p>

39	12.22 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	De camera draait naar Asma, maar de directeur zegt: "Nee, ik wil niet dat zij in beeld komt." Milena: Asma Claassen, de auteur van het boek, zit naast de camera en mengt zich nu toch in het interview. Ze zegt dat ze dit stukje, ... uit de versie die er nu aankomt heeft geschrappt.
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	De afspraak met Milena Holdert was dat Asma Claassen niet op beeld komt.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De cameraman neemt Asma Claassen toch in beeld, ondanks dat de directeur van de ISBO vooraf met haar duidelijk had afgesproken dat Asma Claassen niet op beeld wil komen. Hier is een gemaakte afspraak geschonden. Asma Claassen zou niet in beeld worden gebracht. Het feit dat Asma Claassen zelf reageert tijdens de opname doet daar naar onze mening niets aan af. Bovendien is Asma Claassen zonder haar toestemming geportretteerd aan het begin van de uitzending. Dit is een inbreuk in haar persoonlijke levenssfeer. Zij (maar ook de directeur) heeft bedreigingen en vergaande beledigingen ontvangen via de sociale media. Naar onze mening is hier sprake van karaktermoord door Nieuwsuur. Nieuwsuur had kunnen weten dat het boek in opdracht van een school is geschreven en dat meerdere scholen in een pilot hebben gewerkt om dit boek te voorzien van feedback. Staat namelijk gewoon vermeld in het voorwoord van het boek. De auteur van het boek Asma Claassen is in deze enkel een uitvoerende auteur die dit boek heeft uitgeschreven. We weten dat veel leerkrachten deze opdracht uit zichzelf al niet gebruiken en als het wel wordt gebruikt wil dat nog niet zeggen dat leerlingen elkaar de maat gaan nemen. Een blik op de scholen en hoe het er daar aan toe gaat zal deze indruk al wegnemen.
Eis ISBO	ISBO eist van Nieuwsuur een verklaring en rectificatie waarbij de werkwijze van Milena Holdert herkenbaar naar voren komt. Dat de gemaakte afspraken zijn geschonden. Ook eist de ISBO excuses van Nieuwsuur over de onterechte karaktermoord op de auteur van het boek. Haar wordt ten onrechte het boek volledig toegedicht terwijl de inleiding van het boek duidelijk aangeeft wie de uitgever is en wie de opdrachtgever is. Tevens is het bij Milena Holdert bekend dat meerdere scholen gezamenlijk hebben gewerkt aan dit boek. Focus op de auteur van het boek in combinatie met de negatieve frame die door Milena Holdert is geschetst is een onevenredig zwaar middel met vergaande consequenties voor het privéleven en persoonlijke integriteit van de auteur.
Geschonden journalistieke codes	<i>Hij zal als ernstige journalistieke vergrijpen beschouwen: plagiaat, laster, smaad, belediging en ongegronde beschuldigingen; het aanvaarden van steekpenningen, in welke vorm ook, tot het verrichten of het achterwege laten van enige publicatie. (Code van Bordeaux)</i> Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). <i>Journalist heeft onvoldoende haar journalistieke bedoeling bekend gemaakt tegenover haar gesprekspartner en daarmee haar gesprekspartner misleid. Journalisten maken tegenover bronnen en gesprekspartners altijd vooraf kenbaar dat ze journalist zijn en maken hun (journalistieke) bedoeling duidelijk. Ook wanneer ze een niet publieke ruimte bekleden. (Journalistieke code NPO)</i>

40	12.22 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	De oudere versies van het boek worden overigens niet teruggehaald. Het is aan scholen zelf om te kiezen.
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	Het feit dat Milena Holdert hier aangeeft dat de oudere versies van het boek uit de handel zouden moeten worden gehaald geeft aan dat zij de kijker meegeeft dat het boek fout is en dat het verboden zou moeten worden. Met schoolboeken is het vaak zo dat er eerder een verbeterde versie komt die de oude vervangt. Dit is ook hier het geval.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	ISBO werkt constant aan het verbeteren van lesmethodes. Dit is ook terug te lezen in de inleiding van het boek.

	Naar onze mening heeft Milena Holdert in haar uitzending bij de kijkers thuis en de politiek het gevoel gecreëerd dat het boek fout en slecht is, terwijl ze geen enkel school of godsdienstleerkracht heeft gesproken. Ze is sturend en bevooroordeeld geweest in haar werkwijze. Dit is tevens af te leiden uit het feit dat de antwoorden van de directeur, waarbij naast de islam ook het christendom en het jodendom zijn genoemd volledig eruit zijn geknipt.
Eis ISBO	ISBO eist van Nieuwsuur dat zij een rectificatie plaatst op het gevoel dat door Nieuwsuur is gecreëerd dat deze boeken fout zouden zijn. In een onafhankelijk journalistiek werk dien je volledig te zijn. Nieuwsuur heeft veel context weggelaten en selectief geshopt in het boek. Hiermee ontstaat een ander beeld van het boek dan wanneer je een volledige context zou hebben geplaatst.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).

41	14.32
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>Milena: Het interview gaat verder en we bespreken het hoofdstuk over homoseksualiteit. “We lezen dat Allah het hebben van seks met mensen van hetzelfde geslacht verafschuwde en als grote zonde beschouwde en hoe hij homoseksuelen bestrafte. Er staat “Ze liepen trillend rond... (enz. zie p. 10) En dan eindigt de alinea met: “Het verbod op het hebben van seks met iemand van hetzelfde geslacht is gebaseerd op dit verhaal” “Waarom gebruikt u zo’n gewelddadige passage bij het bespreken van homoseksualiteit?” De titel van het hoofdstuk wordt in beeld gebracht met de ondertitel: Het verhaal van Loet (Lot). Directeur ISBO: We leggen uit wat de islam zegt, wat in de Koran staat, maar we leggen ook uit dat je geen geweld mag toepassen. Maar daar hoor ik u heel weinig over praten. Directeur ISBO: “We leggen in een duidelijke opdracht uit dat het in Nederland is toegestaan, dat de Nederlandse context, de regelgeving en wetgeving, waar wij achter staan als de ISBO en als het islamitisch onderwijs, dat leggen we uit, en we leggen zelfs onze kinderen uit dat het toepassen van geweld op homo’s niet toegestaan is.” Een van de groepsopdrachten is, ik heb m ook hier: Daar wordt een artikel, een vrouw die het slachtoffer is van homogeweld in Amsterdam, wordt besproken met elkaar van ja, dat je geen geweld mag toepassen. Waarom doen wij dit, omdat wij het belangrijk vinden dat wij gewoon afblijven van homo’s en dat wij geen geweld mogen gebruiken.</p>
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	<p>De indruk wordt gewekt dat wij het verhaal van Lot in de methode hebben gezet om op te roepen tot geweld jegens homo’s. Dit is pertinent onjuist. Het omgekeerde is juist het geval. Door het koranvers bespreekbaar te maken in de klas leren de kinderen juist dit soort gevoelige passages te vertalen naar de Nederlandse context.</p> <p>Milena Holdert laat wederom zien dat ze een waardeoordeel heeft over het boek. Dit doet ze door bijvoorbeeld het woord “gewelddadige passage” te gebruiken. Hiermee wordt het gesprek geduwd naar de frame die zij graag wil laten zien. In dit geval heeft Milena Holdert ervoor gekozen zich te focussen op 1 van de 7 pagina’s over homoseksualiteit. Het feit dat het boek het verhaal van Lot in de eerste pagina beschrijft zegt heel weinig over het hoofdstuk zelf. Hoofdstuk zelf, de overige 6 pagina’s, is juist bedoeld om de homo-acceptatie en respect voor andere geaardheid te stimuleren. Daarnaast worden kinderen wel degelijk zelf aan het denken gezet met diverse opdrachten over homogeweld en respect voor andere geaardheid.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>De Korantekst is niet nieuw, deze bestaat al 1500 jaar en komt volledig overeen met het verhaal van Lot in de Bijbel. Het is een religieuze tekst die een (in religieuze context) waargebeurd verhaal weergeeft waarin God het verbod op het hebben van seksuele betrekkingen met iemand van hetzelfde geslacht duidelijk maakt en wat de ernst daarvan is (in religieus opzicht) Het verhaal spoort mensen niet aan om geweld te gebruiken, het waarschuwt mensen voor de grote gevolgen die bepaalde daden kunnen hebben en de wijze waarop God Zelf over hen kan beslissen. Deze waarschuwing is in religieus opzicht juist een vorm van barmhartigheid, zoals een ouder zijn kind waarschuwt om zich niet te branden aan de hete kachel. De focus wordt gelegd op het respectvolle, geduldige en vredelievende gedrag van de profeten in het verhaal, die daarmee het voorbeeld geven aan de moslims, hoe zij in de dagelijkse praktijk met andersdenkende, waaronder homoseksuelen, om dienen te gaan. Er is veel weggeknipt uit de antwoorden die de directeur heeft gegeven en de discussie die hieraan vooraf ging.</p>
Eis ISBO	ISBO is van mening dat het weglaten van belangrijke context onzorgvuldig en onbehoorlijke journalistiek is geweest. Daarom eist de ISBO volledige rectificatie van Nieuwsuur over dit hoofdstuk waarbij de essentie van het hoofdstuk tot zijn recht komt. Namelijk het feit dat dit boek juist homoacceptatie bevordert, respect voor andere geaardheid bijbrengt en homogeweld afkeurt.
Geschonden journalistieke codes	<p>Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ). <i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</i> <i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i></p>

42	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>Milena Holdert: Kunt u dan ook, want u haalt het er zelf bij, kunt u dan ook voorlezen van er staat? Het begint met 'Voor straf' Kunt u het hardop lezen aub?'</p> <p>Gökhan Çoban: Nee, ik ga dit niet hardop lezen.</p> <p>Milena Holdert: "Waarom niet?"</p> <p>Gökhan Çoban: Nou heel simpel, ik ben met u een interview aan het doen en ik leg uit wat onze groepsopdracht zegt, als het gaat over homoseksualiteit. Wij leren onze kinderen niet geweld toe te passen.</p>
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	<p>Er wordt niet gereageerd op het eerste antwoord van de directeur. Hier wordt aan voorbij gegaan. Vermoedelijk omdat het antwoord van de directeur meer vertelt over het hele hoofdstuk met de bijbehorende oefeningen.</p> <p>Dit past niet in het plaatje van Milena Holdert waardoor ze ervoor kiest om het weer te hebben over het verhaal van Nabi Loet die te lezen is op de eerste bladzijde van het hoofdstuk.</p> <p>De indruk die hier wordt achtergelaten door Nieuwsuur is er een die geen recht doet aan het hoofdstuk over homoseksualiteit.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>Milena Holdert leidt hierdoor de aandacht af van het antwoord dat de directeur gegeven heeft, waaruit blijkt dat wij als ISBO de Nederlandse grondwet respecteren waarin staat dat homoseksuelen met elkaar mogen trouwen en dat wij de kinderen leren dat het toepassen van geweld tegen homo's niet is toegestaan.</p> <p>Ook het antwoord dat er een artikel over homohaar in Amsterdam wordt besproken in hetzelfde hoofdstuk met bijbehorende discussieopdracht wordt hierdoor volledig genegeerd en ondergesneeuwd.</p> <p>Tijdens het interview heeft Milena Holdert meer vragen gesteld over dit thema. Echter omdat de meeste antwoorden van de directeur ook verwezen naar het christendom en het jodendom en de religieuze kijk van deze religies op homoseksualiteit zijn deze niet meegenomen in de uitzending. Hierin is selectief geknipt. Blijkbaar was het Milena Holdert te doen om de islam in een kwaad daglicht te brengen.</p>
Eis ISBO	<p>De ISBO eist van Nieuwsuur een volledige rectificatie van de uitzending op dit hoofdstuk waarbij niet alleen 1 pagina maar alle pagina's van het hoofdstuk over homoseksualiteit wordt gepubliceerd en behandeld.</p> <p>Daarnaast eist de ISBO dat de antwoorden van de directeur waarbij naast de islam ook het christendom en het jodendom zijn genoemd alsnog worden gepubliceerd om zo evenwichtig beeld van de religieuze kijk op het onderwerp homoseksualiteit in balans te brengen.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p><i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</i></p> <p><i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i></p>

43	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>Milena Holdert: En als er nou een leerling is die denkt: "Maar ik ben zelf eigenlijk homoseksueel"</p> <p>Gökhan Çoban: "Nou, die zal dan heel blij zijn met deze groepsopdracht, waarin staat dat er geen geweld mag worden toegepast. Die zal zich beschermd voelen door de islam, absoluut."</p>
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	<p>Dit is een tendentieuze vraag die suggereert dat het niet zou kunnen voorkomen dat een leerling homoseksueel is en zich gewoon veilig en geaccepteerd voelt op een islamitische school. Milena Holdert roept hierbij een gevoel van "onveiligheid" op als het gaat om kinderen met homoseksuele gevoelens.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>Na de uitzending is in veel gemeenteraden hier veel aandacht voor geweest. Allen hadden de focus gelegd op de uitingen in de Nieuwsuur-uitzending over homoseksualiteit. Veel gemeenteraden hadden het over het "onderzoek" van Nieuwsuur. Terwijl er in de werkelijkheid helemaal geen onderzoek is geweest.</p> <p>Nederland is naar onze mening op het verkeerde been gezet en misleid door Nieuwsuur.</p>
Eis ISBO	<p>De ISBO eist van Nieuwsuur een volledige rectificatie van de uitzending op dit hoofdstuk waarbij niet alleen 1 pagina maar alle pagina's van het hoofdstuk over homoseksualiteit wordt gepubliceerd en behandeld.</p> <p>Daarnaast eist de ISBO dat de antwoorden van de directeur waarbij naast de islam ook het christendom en het jodendom zijn genoemd alsnog worden gepubliceerd om zo evenwichtig beeld van de religieuze kijk op het onderwerp homoseksualiteit in balans te brengen.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p><i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</i></p> <p><i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i></p>

44	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Beelden die na de uitzending zijn gemaakt van Asma Claassen die in gesprek is met Milena Holdert en Andreas Kouwenhove worden getoond
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	De indruk wordt gewekt dat Asma eerst niet in beeld wilde en daarna wel. Er wordt nergens gerept over de afspraken die zijn gemaakt, noch over het feit dat Gökhan Çoban in plaats van Asma Claassen het woord voert vanwege zijn functie als directeur van de ISBO.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De camera heeft blijkbaar in het geheim opnames gemaakt van een gesprek dat na het interview plaatsvond tussen Asma, Milena en Andreas Kouwenhoven. Van tevoren was afgesproken dat er geen opnames van Asma Claassen zouden worden gemaakt.
Eis ISBO	Opnieuw het schenden van de gemaakte afspraken als het gaat om het niet in beeld brengen van Asma Claassen. De beelden zijn na het interview gemaakt. Hier was geen toestemming voor gegeven. ISBO eist excuses over deze schending van de gemaakte afspraken.
Geschonden journalistieke codes	Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).

45	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Aan het eind van het gesprek spreken we nog met Asma Claassen, die geschrokken is van het interview. Ze vertelt ons dat de belangenorganisatie van homoseksuelen, het COC het boek kent en juist heel blij was met de passage over homoseksualiteit. Maar de voorzitter van het COC zegt dat dit helemaal niet het geval is. Sterker nog, als ze de boeken bekijkt vindt ze dat die helemaal niet op basisscholen thuishoren.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	Hier wordt de indruk gewekt dat de ISBO liegt en dat het COC de waarheid spreekt. Het COC krijgt uitgebreid de ruimte krijgt om te reageren op het boek. Hiermee wordt de werkelijkheid geen recht aangedaan, wordt de ISBO volledig verder buiten beschouwing gelaten en krijgt COC volledig het podium.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Naar de mening van ISBO heeft Milena Holdert hier een grote journalistieke blunder gemaakt door niet het concept van hoor en wederhoor toe te passen. Tijdens het interview is aan Milena Holdert aangegeven dat er contacten zijn geweest. Zij heeft nooit hierop doorgevraagd of bewijsstukken hiervoor opgevraagd bij de ISBO. Ook is de ISBO nooit geïnformeerd door haar dat ze het boek heeft voorgelegd aan COC. Ze had de bewijsstukken bij de ISBO kunnen opvragen waaruit blijkt dat COC liegt. Hoor en wederhoor is absoluut niet toegepast. Ze had anders op z'n minst het antwoord/de reactie van het COC voorafgaand aan de uitzending met de ISBO moeten delen. Nu heeft Milena Holdert willens en wetens het COC "beschermd" terwijl ze wist dat de ISBO had aangegeven dat er goede contacten waren. Het effect was dat COC haar leugen niet meer eenvoudig kon terugdraaien en simpelweg toegeven dat er wel contacten zijn geweest. Pas nadat de ISBO via eigen kanalen de bewijsstukken publiceerde reageerde het COC met een argument dat de contacten niet officieel waren en slechts een vrijwilliger is gesproken. Ook dit is een leugen trouwens van het COC. Het feit dat de voorzitter van het COC zegt de methode niet te kennen en hier nu haar mening geeft wil nog niet zeggen dat het COC de boeken niet onder ogen heeft gehad. Er zijn naast een zeer goed gesprek tussen een medewerker van het COC en Asma Claassen zelfs emailwisselingen geweest waaruit blijkt dat de medewerker, de voorlichtster van het COC en de afdelingen Noord Brabant en Eindhoven op de hoogte en zelfs enthousiast waren over de methode. De medewerkster vraagt in een van de e-mails zelfs of ze het hoofdstuk over homoseksualiteit zelf mag gebruiken bij haar voorlichting op basisscholen met veel moslimkinderen.
Eis ISBO	De ISBO verwijt Milena Holdert dat zij in deze bewust het COC een podium heeft gegeven waarbij het lijkt als of de ISBO liegt. Terwijl Milena Holdert dus op de hoogte was van de contacten heeft zij nooit bij de ISBO er op doorgevraagd. Ze heeft de ISBO ook nooit de reactie van het COC voorgelegd. Er had heel veel ellende voorkomen kunnen worden als Milena Holdert hier hoor en wederhoor had toegepast. De landelijke politiek, lokale politiek en de media hebben alles wat het COC op het podium van Nieuwsuur heeft gezegd klakkeloos overgenomen en daarmee bijgedragen aan het negatieve en onjuiste beeld die door Nieuwsuur is geschetst.

	<p>De ISBO heeft later alle bewijsstukken moeten publiceren om de leugens van COC te weerleggen. ISBO had liever gezien dat Nieuwsuur contact had gezocht met de ISBO op het moment dat zij constateerden dat ISBO en COC op dit punt een ander verhaal hadden. Juist op dit gevoelige punt moest hoor en wederhoor goed worden toegepast.</p> <p>ISBO eist hierbij dat Nieuwsuur de uitzending in deze volledig rectificeert waarbij duidelijk naar voren komt dat het COC in deze onjuist Nederland onjuist heeft geïnformeerd.</p> <p>Daarnaast eist de ISBO dat Nieuwsuur verklaart in deze geen hoor en wederhoor te hebben toegepast.</p> <p>Ook eist de ISBO van Nieuwsuur een rectificatie waarbij de volledige context van het hoofdstuk over homoseksualiteit wordt gepubliceerd in plaats van alleen de eerste pagina van de 7 pagina's.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p>Er is geen hoor en wederhoor toegepast. Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p><i>“De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen”</i> (Code van Bordeaux)</p> <p><i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</i></p> <p><i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i></p>

46	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Voorzitter COC: Onacceptabel. Dit zorgt niet voor een veilig klimaat voor jongeren. Niet respectvol naar LHBTI's
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	<p>COC krijgt de ruimte van Milena Holdert om te reageren op de inhoud. Op dit moment weet Milena Holdert heel goed dat de ISBO mogelijk over bewijsstukken beschikt waaruit blijkt dat het verhaal van COC gewoon niet klopt.</p> <p>De indruk wordt gewekt dat het COC de methode afkeurt. Maar uit eerdere contacten tussen de ISBO en het COC blijkt dat dit niet het geval was.</p>
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>Dit is onterechte kritiek. In de methode wordt heel respectvol gesproken over mensen met een andere religie, levenswijze of andere geaardheid. Er staat duidelijk dat je je als moslim niet beter hoort te voelen dan een ander en dat je, “als je echt vindt dat jouw levenswijze beter is dan die van de ander, je dat op zijn minst zou moeten laten zien aan je goede gedrag. En als je dat niet doet, dat het dan nog maar de vraag is of je de islam zelf wel goed begrepen hebt.”</p> <p>Het COC spreekt zichzelf ook tegen (zie bewijslast in de bijlage)</p>
Eis ISBO	Milena Holdert geeft hier ruimte voor kritiek maar is zelf absoluut niet fair in haar handelen. Ze heeft op geen enkel moment gepoogd de waarheid te willen vinden over de contacten tussen de ISBO en het COC.
Geschonden journalistieke codes	<p>Er is geen hoor en wederhoor toegepast. Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).</p> <p><i>“De journalist doet zijn berichtgeving alleen berusten op feiten waarvan hij de bron kent. Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten en geen documenten vervalsen”</i> (Code van Bordeaux)</p> <p><i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</i></p> <p><i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i></p>

47	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Ik vind echt dat de inspectie hier in moet grijpen.
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	Hier wordt de indruk gewekt dat de inspectie gaat over de inhoud van lesmethodes die op scholen gebruikt worden.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	Milena gaat hier compleet voorbij aan de vrijheid van onderwijs, vrijheid van godsdienst en scheiding tussen kerk en staat waar wij in Nederland van mogen genieten.
Eis ISBO	Op dit punt is het van belang de kijker goed te informeren over de wettelijke taken van de onderwijsinspectie.
Geschonden journalistieke codes	<i>"Hij zal wezenlijke informatie niet achterwege laten..." (Code van Bordeaux)</i> <i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</i> <i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i>
48	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Milena: Op het COC kantoor treffen we ook Döne Vil. Ze is lesbisch en moslima. We laten ook haar de boeken zien. Döne bladert wat door het boek.: "Ze hebben wel een artikel geplaatst over geweld tegen een lesbische vrouw... en ze zeggen wel dat je geen geweld mag gebruiken. Döne: Ok dus je mag ze wel veroordelen en aannemen of ervan uitgaan, zoals hier gezegd wordt... in het hiernaams komen ze in de hel terecht, maar je mag ze niet in elkaar slaan..? Dat is toch geen prediken van mededogen of van naastenliefde?"
Gewekte indruk / gemaakte suggestie	Hierbij heeft Milena Holdert gekozen voor een aanpak waarbij een lesbische moslima het boek mag afkeuren. Er is tegenspraak georganiseerd door Milena Holdert.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De werkwijze van Milena Holdert in deze is vooral geënt op het vinden van tegenstanders van het boek. Naar onze mening heeft zij in haar onderzoek zeer selectief mensen uitgekozen die vooral hun afkeur uitspreken. Er is geen sprake van enige nuance op dit punt. We vragen ons af of Milena Holdert in haar "onderzoek" ook heeft gezocht naar mensen die geen afkeur uitspreken als ze het hele hoofdstuk over homoseksualiteit hebben gelezen? Feitelijk klopt het ook niet wat de werknemer van COC aangeeft. Er staat niet in dit hoofdstuk dat homoseksuelen naar de hel gaan. De Koran is duidelijk over wat Allah's oordeel is over het hebben van seks met iemand van hetzelfde geslacht. Dit is wat de islam zegt. Maar de islam zegt ook dat wij iedereen met respect en vriendelijkheid dienen te behandelen en dat niemand zich beter mag voelen dan een ander. En dat staat ook zo in het boek. De kinderen leren zelfs op te komen voor homo's die in elkaar worden geslagen, aan het eind van het hoofdstuk door in te grijpen als ze dit zien gebeuren op straat. Het ziet er naar uit dat deze passages niet zijn voorgelegd aan de werknemer van het COC.
Eis ISBO	Hieruit blijkt dat Milena Holdert uitgebreid de tijd heeft genomen om vooral op zoek te gaan naar mensen die de methode afkeuren. Het geluid van de ISBO waaruit blijkt dat het COC en de ISBO wel degelijk goede contacten over dit boek hadden wordt weggelaten. Als Milena Holdert hoor en wederhoor had toegepast had ze van de ISBO gehoord dat het COC in 2015 de boeken had gezien, heeft aangeschaft en er enthousiast over was. Het COC heeft de ISBO zelfs gevraagd of het hoofdstuk over de homoseksualiteit door het COC gebruikt mag worden op scholen met veel moslimleerlingen. ISBO eist van Nieuwsuur volledige rectificatie waaruit de werkwijze van Milena Holdert, de reactie van het COC en de georganiseerde afkeur op het boek wordt rechtgezet. Milena Holdert heeft bovendien geen enkele islamitische school benaderd om na te gaan op welke manier seksuele diversiteit wordt onderwezen. Ook hier ontbreekt het aan hoor en wederhoor . Als Milena Holdert dat wel had gedaan had ze een heel ander verhaal gehoord. Daarom eist de ISBO van Nieuwsuur de publicatie van het volledige hoofdstuk waarbij OOK wordt stilgestaan bij de weggelaten passages tijdens de uitzending van 11 september jl.
Geschonden journalistieke codes	Berichtgeving is hier niet "Evenwichtig en Pluriform". Berichtgeving moet gebalanceerd zijn en verschillende visies vertegenwoordigen. (Journalistieke code NPO) Er is geen hoor en wederhoor toegepast. Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).

49	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	<p>Enkele dagen na de uitzending neemt Gökhan contact met me op en laat me weten dat het gesprek vraagtekens bij hem heeft opgeroepen.</p> <p>Hij heeft nog eens goed naar de teksten gekeken en denkt toch dat de passages misschien anders zouden kunnen worden geïnterpreteerd. Daarom stuurt hij deze lerarenhandleiding naar alle 44 basisscholen waarin de besproken passages een extra uitleg krijgen. Er wordt benadrukt dat de kledingvoorschriften 'adviezen' betreffen. Voor zover bekend vindt op geen van onze scholen dwang plaats. Met kleding voor ongelovigen wordt bedoeld: Kleding van iemand die geen moslim is, zonder dat er verder een oordeel over is over ongelovigen</p> <p>Bij het hoofdstuk over homoseksualiteit staat dat deze passage voor sommige lezers hard kan overkomen. Daarom moeten docenten voldoende aandacht besteden aan de passages waarin staat dat de islam geweld tegen homo's afkeurt. Tenslotte staat er nog dat als een kind worstelt met gevoelens van homoseksualiteit, dat deze gevoelens op zich niet haram zijn, omdat je die niet in de hand hebt.</p>
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	Hiermee wordt de indruk gewekt dat alle scholen de methode gebruiken. Dit is niet het geval. Milena had dit kunnen weten als ze in haar "onderzoek" navraag had gedaan bij de scholen.
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	De ISBO heeft een algemene mail gestuurd naar godsdienstleraren op de scholen zonder te kijken of de methode op deze scholen wordt gebruikt. Dit omdat de ISBO niet specifiek bijhoudt welke scholen de methode het wel en niet gebruiken.
Eis ISBO	ISBO eist van Nieuwsuur rectificatie van de suggestie dat alle scholen de methode Help ik word volwassen gebruiken.
Geschonden journalistieke codes	Er is geen hoor en wederhoor toegepast. Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ).

50	14.32 vervolg
Uitgezonden onderwerp / besproken thema	Presentator: Ja, dat was het reguliere basisschoolonderwijs bij sommige islamitische instellingen.
Geweekte indruk / gemaakte suggestie	Hiermee wordt de indruk gewekt dat Nieuwsuur een waarheidsgetrouw beeld heeft gegeven over hoe het eraan toe gaat bij sommige islamitische onderwijsinstellingen (lees: scholen).
Reactie ISBO Correctheid, context, wat weg is gelaten/ wat er ontbreekt	<p>De Nieuwsuuroitzending heeft door alle bovengenoemde insinuaties een verkeerd beeld gegeven over de methode Help! Ik word volwassen en de wijze waarop op islamitische scholen vorm wordt gegeven aan het religieuze burgerschapsonderwijs.</p> <p>Naar de mening van de ISBO is de kijker behoorlijk misleid met dit "onderzoek" dat geen onderzoek is.</p> <p>Milena Holdert heeft verzuimd in dit "onderzoek" de scholen zelf te benaderen.</p> <p>Daarnaast heeft Milena Holdert niet de waarheid willen weten als het gaat om de contacten tussen de ISBO en het COC in het verleden. Hier had de ISBO beter in gehoor moeten worden.</p>
Eis ISBO	<p>Eis van de ISBO dat Nieuwsuur de volledige uitzending over islamitisch onderwijs rectificeert waarbij de volledige context van het boek wordt weergegeven.</p> <p>Daarnaast Eist de ISBO dat Nieuwsuur duidelijk verklaart onvoldoende hoor en wederhoor te hebben toegepast.</p> <p>Ook eist de ISBO dat Nieuwsuur verklaart dat het interview met de ISBO onder valse voorwendselen is gemaakt en dat daarbij zelfs de eigen journalistieke gedragscodes van de NPO zijn geschonden als het gaat over het vooraf kenbaar maken wat de journalistieke doel is van Milena Holdert.</p>
Geschonden journalistieke codes	<p><i>De kijker wordt verkeerd geïnformeerd. Journalist handelt niet waarheidsgetrouw en niet nauwgezet (Leidraad RvdJ)</i></p> <p><i>Journalist dient onpartijdig en waarheidsgetrouw te zijn (Leidraad RvdJ)</i></p> <p>Er is geen hoor en wederhoor toegepast. Journalist is niet fair in handelen (Journalistieke code NPO, Leidraad RvdJ)</p>